

เอกสารประกอบการเรียน
รายวิชาสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6

ชื่อ.....

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6/..... เลขที่.....

ครูผู้สอน

นายศุทาว์วัฒน์ ไชยสา

โรงเรียนนาเจือกพิทยาสรรค์

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 26 *

ศาสนาคืออะไร

ความหมายและความสำคัญ

ศาสนาเกิดจากความเชื่อ เพื่อยึดเหนี่ยวจิตใจ ใช้หลักธรรมมาประยุกต์ใช้ในการดำเนินชีวิตเพื่อพบความสุข หลุดพ้นความทุกข์

ศาสนาเกิดจากที่ไหนบ้าง

ศาสนาที่สำคัญในปัจจุบันส่วนใหญ่มิมีแหล่งกำเนิดในทวีปเอเชีย

เอเชียตะวันออก	เอเชียตะวันออกเฉียงใต้	เอเชียใต้
ศาสนาจีนโต	ศาสนาอิสลาม	ศาสนาพราหมณ์-ฮินดู
ศาสนาขงจื้อ	ศาสนาคริสต์	พระพุทธศาสนา
ศาสนาเต๋า	ศาสนาฮินดู	ศาสนาซิกข์
		ศาสนาเชน

ศาสนาต้องประกอบด้วยอะไรบ้าง

ศาสนา	ผู้ก่อตั้ง
หลักธรรมคำสอน	ข้อปฏิบัติ และหลักคำสอนของศาสนา
สาวก	ผู้สืบทอด
ผู้นับถือ	ผู้ที่ศรัทธา และปฏิบัติตามหลักคำสอนของศาสนา
ศาสนสถาน	สถานที่ที่ใช้ในการประกอบพิธีทางศาสนา
ศาสนพิธี	พิธีกรรมทางศาสนา และข้อปฏิบัติที่สืบทอดกันมา

ประเภทของศาสนา

ศาสนาแบ่งได้ 2 ประเภท ได้

เทวนิยม ศาสนาที่นับถือพระเจ้า และเชื่อว่าพระเจ้าเป็นผู้สร้างโลก

เอกเทวนิยม เชื่อในพระเจ้าองค์เดียว

พหุเทวนิยม เชื่อในพระเจ้าหลายองค์

อเทวนิยม ศาสนาที่ไม่นับถือพระเจ้า เชื่อเรื่องกฎแห่งกรรม

เปรียบเทียบกันให้ชัดเจนขึ้น

เทวนิยม	อเทวนิยม
เชื่อพระเจ้าสร้างโลก	เชื่อเรื่องกรรมสร้างตามเหตุและผล
เชื่อว่าพระเจ้าประทาน หลักศีลธรรมและกฎหมายให้	ศีลธรรมและกฎหมายเกิดจากการศึกษา
ให้เชื่อและนับถือพระเจ้า	ให้พิสูจน์ก่อนจึงเชื่อ
ให้อุทิศตนแก่พระเจ้า	ให้อุทิศตนแก่ตนเอง
พระเจ้าเป็นผู้ยิ่งใหญ่เพียงพระองค์เดียว คู่มครอง และให้รางวัลแก่คนทำดี และลงโทษคนทำชั่ว	โลกและสิ่งต่างๆ เกิดขึ้นเองตามธรรมชาติและก็เสื่อมไปตามกาลเวลา

****NOTE****

พุทธศาสนาอุบัติขึ้นในขณะที่ศาสนาดั้งเดิมคือศาสนาพราหมณ์กำลังเจริญรุ่งเรือง ดังนั้นเจ้าชายสิทธัตถะรวมทั้งพระราชบิดา พระราชมารดาและพระประยูรญาติทั้งหลายต่างก็นับถือศาสนาพราหมณ์ทั้งนั้น และยังมีศาสนาหนึ่งที่เกิดร่วมสมัยของพุทธศาสนา คือ ศาสนาเชน แต่ในพุทธประวัติไม่ค่อยกล่าวถึง

เจ้าชายสิทธัตถะราชกุมารกรุงกบิลพัสดุ์ ได้พบความไม่เป็นแก่นสารของโลกและชีวิต จึงเสด็จออกผนวชแสวงหาโมกขธรรม ใช้เวลาทดลองพิสูจน์ตามลัทธิต่างๆอยู่นานถึง 6 ปี แต่ในที่สุดก็ทรงเห็นว่ามิใช่ทางพ้นทุกข์ จึงทรงละเว้นทางเหล่านั้นเสียกลับมาใช้การค้นคว้า ในทางของพระองค์เอง และในที่สุดก็ได้ตรัสรู้อรหัตตผล 4 ฌ วันเพ็ญเดือน 6 ก่อนพุทธศก 45 ปี

กำเนิด

พุทธศาสนากำเนิดขึ้น ณ ประเทศ อินเดียเมื่อประมาณก่อนคริสต์ศตวรรษที่ ๕๔๓ ปี เกิดขึ้นในยุคที่กำลังมีการค้นคว้าหาวิธีการดับทุกข์กันอยู่ทั่วไป โดยผู้คนในยุคนั้นจะนับถือศาสนาพราหมณ์กันอยู่โดยมาก

สิ่งเคารพสูงสุด

พุทธศาสนาเป็นศาสนาประเภท อเทวนิยม คือไม่ยอมรับว่ามีเทพเจ้าใดๆว่ามีอำนาจสูงสุด แต่จะยอมรับกฎธรรมชาติ(ธรรมะ หรือธรรม) ว่าเป็นสิ่งสูงสุดที่มีลักษณะคล้ายกับพระเจ้าของศาสนาประเภทเทวนิยม

ศาสดา

ศาสดาคือพระพุทธเจ้า ซึ่งเดิมคือเจ้าชายสิทธัตถะ ที่ออกบวชค้นหาความจริงจนกระทั่งได้ค้นพบความจริงของธรรมชาติในเรื่องการดับทุกข์ของจิตใจตามหลักเหตุผล(หรือตามหลักวิทยาศาสตร์)ได้อย่างถาวร

คัมภีร์

คือพระไตรปิฎก อันประกอบด้วย

๑. พระวินัย ซึ่งรวบรวมเรื่องศีลของภิกษุและภิกษุณีเอาไว้ทั้งหมด
๒. พระสูตร ซึ่งรวบรวมคำสอนของพระพุทธเจ้าและพระสาวกเอาไว้
๓. พระอภิธรรม ซึ่งรวบรวมหลักปรัชญาที่พระสาวกรุ่นหลังๆแต่งขึ้นไว้

สรุปหลักคำสอน

คำสอนของพุทธศาสนานั้นก็มีอยู่ ๒ ระดับคือ

๑. ระดับชาวบ้านซึ่งมีหลักการอยู่มากมายซึ่งสรุปอยู่ที่การมีศีล มีเมตตา มีความขยันอดทนและรู้จักใช้เหตุผลในการดำเนินชีวิต เป็นต้น

๒. ระดับสูงซึ่งได้แก่หลักอริยสัจ ๔ อันเป็นหลักในการดับทุกข์และจัดเป็นหัวใจของคำสอนทั้งหมด ซึ่งสรุปอยู่ที่การทำจิตให้ว่างจากกิเลสทั้งปวง โดยมีศีลเป็นพื้นฐาน รวมทั้งมีสมาธิเป็นกำลังและมีปัญญาเป็นตัวควบคุม.

จุดหมายสูงสุด

จุดหมายสูงสุดของพุทธศาสนา คือ "นิพพาน" หรือความไม่มีทุกข์อย่างถาวรในชีวิตปัจจุบันซึ่งเป็นจุดหมายสูงสุด ส่วนจุดหมายรองลงมาก็คือการมีชีวิตอยู่โดยให้มีความสุขทุกข์น้อยที่สุด.

ความเชื่อและหลักปฏิบัติ

พุทธศาสนาสอนว่าทุกสิ่งเป็นไปตามธรรมชาติ(หรือธรรมดา)ของมันเอง คือเป็นไปตามเหตุตามปัจจัย(ปัจจัยคือเหตุย่อยๆ)ที่ผลักดันกันไปเรื่อยๆ โดยไม่มีตัวตนหรือผู้ใดมาดลบันดาล ดังนั้นการปฏิบัติก็คือการปฏิบัติหน้าที่ของตนๆให้ถูกต้องตามที่ธรรมชาติกำหนดมา อย่ามีความเห็นแก่ตัว จงเห็นแก่ผู้อื่นหรือเห็นแก่ธรรมชาติ

นิกาย

ปัจจุบันมีอยู่ ๒ นิกายใหญ่ๆคือ

๑. มหายาน หรืออาจารย์วาท ซึ่งเปลี่ยนแปลงคำสอนเดิมจนหาหลักเดิมได้ยาก

๒. หินหาย หรือเถรวาท ซึ่งยึดถือพระไตรปิฎกดั้งเดิมมาปฏิบัติ

ประเทศที่นับถือ

นิกายมหายานก็มีประเทศจีน, ไต้หวัน, เวียดนาม

เถรวาทก็มีประเทศ ศรีลังกา, พม่า, ลาว, กัมพูชา , ไทย และมีประปรายในประเทศต่างๆทั่วโลก

ประเพณี

ดั้งเดิมนั้นไม่มีแต่ภายหลังเกิดมีขึ้นเช่น ประเพณีการทอดกฐิน ทอดผ้าป่า และการทำบุญตามวันสำคัญทางศาสนา

ผู้สืบทอด

ได้แก่พระภิกษุ (นักบวชชาย) ที่ถือศีล ๒๒๗ ข้อ รวมทั้งมีสามเณร ถือศีล ๑๐ แต่ก่อนมีภิกษุณี (นักบวชหญิง) ถือศีล ๓๑๐ ข้อ ซึ่งปัจจุบันทางนิกายเถรวาทถือว่าภิกษุณีได้หมดสิ้นไปแล้ว แต่ทางมหายานถือว่ายังมีอยู่ รวมทั้งอุบาสก อุบาสิกา ที่เรียกรวมๆว่า พุทธบริษัท ๔

วันสำคัญทางศาสนา

วันสำคัญทางศาสนาก็มีอยู่ ๔ วันคือ

๑. วันวิสาขบูชา อันเป็นวันคล้ายวันประสูติ ตรัสรู้ และปรินิพพานของพระพุทธเจ้า
๒. วันอาสาฬหบูชา อันเป็นวันที่พระพุทธเจ้าทรงแสดงธรรมครั้งแรก.
๓. วันมาฆบูชา อันเป็นวันที่พระอรหันต์จำนวนมากมาประชุมพร้อมกันโดยมิได้นัดหมาย.
๔. วันอัฐมีบูชา อันเป็นวันถวายพระเพลิงพระสรีระพระพุทธเจ้า.

สถานที่สำคัญ

ได้แก่สังเวชนียสถาน ๔ แห่ง คือ สถานที่ที่พระพุทธเจ้าทรง

ประสูติ

ตรัสรู้

แสดงปฐมเทศนา

ปรินิพพาน

NOTE

ศาสนาคริสต์กำเนิดขึ้นภายหลังพุทธศาสนา 543 ปี ณ ดินแดนประเทศปาเลสไตน์ปัจจุบัน ซึ่งศาสนาคริสต์นี้จะสืบทอดมาจากศาสนายูดาห์ หรือศาสนายิว โดยศาสนายูดาห์จะเชื่อว่ามีพระเมสสิอาห์ หรือพระคริสต์มาเกิดเพื่อช่วยเหลือชาวยิวที่ถูกกดขี่ครอบงำอยู่ในขณะนั้น.

สิ่งเคารพสูงสุด

ศาสนาคริสต์เป็นศาสนาประเภทเทวนิยม คือมีพื้นฐานความเชื่อว่ามีเทพเจ้าที่มีอำนาจสูงสุดที่มีอำนาจเหนือธรรมชาติ ซึ่งมีชื่อว่า พระยะโฮวาห์ (GOD) โดยพระผู้เป็นเจ้านี้จะเป็นผู้ที่ดลบันดาลให้ทุกสิ่งทุกอย่างเป็นไปได้ คือเกิดขึ้น ตั้งอยู่ เปลี่ยนแปลง และดับสลายไป.

ศาสดา

พระเยซูทรงเป็นผู้ก่อตั้งศาสนาคริสต์ โดยเริ่มแรกพระองค์ทรงนับถือศาสนายูดาห์มาก่อน ต่อมาพระองค์ทรงอ้างว่าพระองค์ทรงเป็นบุตรของพระเจ้า(พระคริสต์)ที่มากำเนิดมาให้แก่มวลมนุษย์ตามคำสอนของศาสนายูดาห์ จึงทำให้ชาวยิวที่นับถือศาสนายูดาห์ไม่พอใจและได้ยุยงให้ทางกรุงโรมซึ่งปกครองชาวยิวอยู่ในขณะนั้นจับตัวพระเยซูไปทรมานด้วยการตรึงไว้บนไม้กางเขน และทรมานตายหลังจากพระองค์ทรงสอนศาสนามาได้ 3 ปีเท่านั้น และมีพระชนมายุเพียง 30 พรรษา.

คัมภีร์

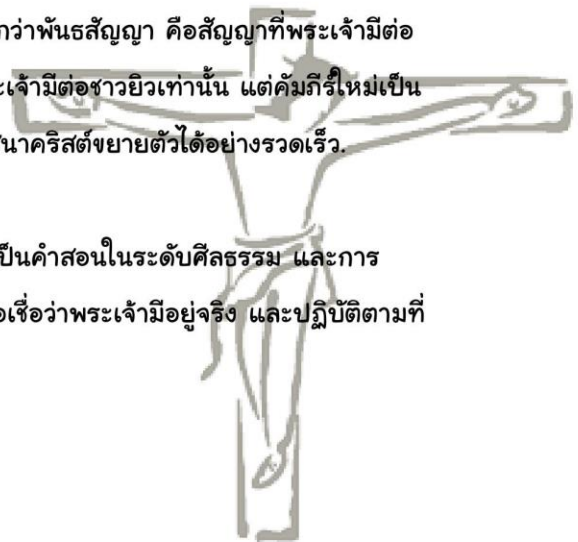
ตำรารวบรวมคำสอนของศาสนาคริสต์มีชื่อว่า "ไบเบิล" ซึ่งประกอบด้วยหนังสือ 66 เล่ม แบ่งออกเป็น 2 ภาค คือ

1. พระคัมภีร์เดิม (พันธสัญญาเดิม) ซึ่งเป็นคัมภีร์เดิมในศาสนายูดาห์
2. พระคัมภีร์ใหม่ (พันธสัญญาใหม่) ซึ่งเขียนขึ้นใหม่โดยสาวกของพระเยซูหลายคน

คัมภีร์ทั้งสองเล่มนี้ถือว่าเป็นพจนานุกรมของพระเจ้า ซึ่งเรียกว่าพันธสัญญา คือสัญญาที่พระเจ้ามุ่งต่อมนุษย์ โดยคัมภีร์ทั้งสองต่างกันคือ คัมภีร์เดิมเป็นสัญญาที่พระเจ้ามุ่งต่อชาวยิวเท่านั้น แต่คัมภีร์ใหม่เป็นสัญญาที่พระเจ้ามุ่งต่อมวลมนุษย์ทั้งปวง ด้วยเหตุนี้จึงทำให้ศาสนาคริสต์ขยายตัวได้อย่างรวดเร็ว.

สรุปหลักคำสอน

คำสอนของศาสนาคริสต์จะอยู่ในคัมภีร์ใหม่ ส่วนใหญ่เป็นคำสอนในระดับศีลธรรม และการปฏิบัติในชีวิตประจำวัน โดยเน้นไปที่ความเชื่อมั่นในพระเจ้า คือเชื่อว่าพระเจ้ามียูจริง และปฏิบัติตามที่พระเจ้าสั่งไว้โดยผ่านมาจากพระเยซู.

กล่าวโดยสรุป คำสอนของพระเยซูก็คือ "ปรัชญาแห่งความรัก" คือรักพระเจ้า รักครอบครัว และรักเพื่อนมนุษย์ทั้งปวง โดยไม่เลือกชนชั้นและเชื้อชาติ รวมทั้งการให้อภัยไม่ว่าใครก็ตามที่ทำความผิดของตนเอง.

ส่วนคำสอนในระดับอภิปรัชญานั้นถูกแต่งขึ้นโดยสาวกรุ่นใหม่ ที่บวกเอาแนวคิดของนักปรัชญา เช่นอริสโตเติลของในยุคนั้นเข้าไว้ จึงทำให้ศาสนาคริสต์มีความแข็งแกร่งทางภูมิปัญญามาก.

จุดหมายสูงสุด

จุดหมายสูงสุดของศาสนาคริสต์คือ การได้กลับไปอยู่กับพระเจ้าชั่วนิรันดร์ โดยมีความเชื่อมาตั้งเดิมว่าจะมีพระเมสสิอาห์(พระคริสต์)มาเกิดและมาช่วยไถ่บาปให้มวลมนุษย์พ้นจากบาป และได้ไปอยู่กับพระเจ้าชั่วนิรันดร์ ซึ่งวันนั้นจะเรียกว่า วันของพระเจ้า คือเป็นวันที่คนชั่วคนบาปจะถูกลงโทษ ส่วนคนที่เชื่อมั่นในพระเจ้าจะได้ไปอยู่กับพระเจ้าชั่วนิรันดร์.

ความเชื่อและหลักปฏิบัติ

ชาวคริสต์จะเชื่อว่าพระเจ้าเป็นผู้สร้างมนุษย์ โดยมีอาดัมกับอีฟเป็นมนุษย์คู่แรก และเลี้ยงไว้ในสวนอีเดนของพระองค์ ซึ่งแต่แรกอาดัมกับอีฟยังมีจิตที่บริสุทธิ์ ต่อมาถูกปีศาจงูให้กินผลไม้แห่งความรู้ดีรู้ชั่ว จึงทำให้จิตไม่บริสุทธิ์(คือรู้ว่าอะไรดีอะไรชั่ว) พระเจ้าทรงสาปให้ทั้งคู่ต้องมีบาปนิรันดร์ และมีลูกหลานสืบต่อกันไป โดยได้สร้างโลกให้ทั้งคู่อาศัยอยู่ จนกว่าที่ใครจะได้กินผลไม้ที่ทำให้กลับคืนสู่ความบริสุทธิ์ได้ ก็จะได้กลับไปอยู่กับพระเจ้าชั่วนิรันดร์.

สรุปว่าชาวคริสต์เชื่อว่าชีวิตนี้มีเพียงชีวิตเดียว คือถ้าตายแล้วจะต้องถูกพิพากษาจากพระเจ้า ถ้าทำชั่วก็จะตกนรก ถ้าเชื่อมั่นในพระเจ้าและทำดีก็จะได้ขึ้นสวรรค์ไปอยู่กับพระเจ้า.

นิกาย

นิกายในศาสนาคริสต์มี 3 นิกายด้วยกันคือ

๑. นิกายโรมันคาทอลิก (คาทอลิกแปลว่าสากล) คือเป็นศาสนาสากลของคนทั่วโลก โดยมีพระสันตปาปาแห่งนครวาติกันเป็นกรุงโรมประเทศอิตาลีเป็นประมุขครองศาสนจักรและนักบวชทั่วโลก ซึ่งนครวาติกันนี้เป็นศูนย์กลางของคาทอลิกและเป็นรัฐอิสระปกครองตนเองโดยไม่ขึ้นกับประเทศอิตาลี.

๒. นิกายกรีกออร์ทอดอกซ์ ซึ่งนิกายนี้ไม่ขึ้นกับพระสันตปาปาแห่งนครวาติกันเป็นกรุงโรม แต่ปฏิบัติพิธีกรรมเช่นเดียวกับนิกายโรมันคาทอลิก.

๓. นิกายโปรเตสแตนต์ เกิดขึ้นโดยนักบวชชื่อลูเทอร์เป็นผู้สถาปนาขึ้นที่ประเทศเยอรมัน ซึ่งเป็นนิกายที่เคร่งครัดในคัมภีร์มาก และไม่ขึ้นกับพระสันตปาปาแห่งนครวาติกัน.

ผู้สืบทอด

ผู้สืบทอดของศาสนาคริสต์นั้นก็ยังมีพระนักบวช หรือบาทหลวงที่ทำหน้าที่เผยแพร่และไถ่บาปประจำอยู่ที่โบสถ์คริสต์ โดยทุกวันอาทิตย์จะมีผู้มาสวดมนต์และสารภาพบาปต่อบาปหลวง ซึ่งการสารภาพบาปถือว่าจะทำให้หมดบาปได้ถ้าตั้งใจจริง.

ประเทศที่นับถือ

หลังจากเกิดนิกายโปรเตสแตนต์แล้วก็เกิดนิกายต่างๆขึ้นอีกมากมาย เช่นนิกายแองกลิกันที่เป็นศาสนาประจำชาติของอังกฤษ , นิกายเพรสบิทีเรียนของสก็อตต์แลนด์, ในสหรัฐก็มีนิกายแบปติส, มอร์มอน, เควเกอร์ เป็นต้น ซึ่งส่วนใหญ่อยู่ในทวีปยุโรป และมีประปรายในทุกๆประเทศ ทั่วโลก.

วันสำคัญทางศาสนา

๑. วันวาเลนไทน์
๒. วันฮาโลวีน
๓. วันคริสมาส
๔. วันขึ้นปีใหม่ เป็นต้น

สถานที่สำคัญทางศาสนา

สถานที่ที่พระเยซูทรงประสูติ อยู่ที่กรุงยิวซาเล็ม ปัจจุบันอยู่ในการครอบครองของประเทศอิสราเอล.

NOTE

ศาสนาอิสลามกำเนิดขึ้นในบริเวณคาบสมุทรอาหรับในตะวันออกกลาง สมัยเมื่อประมาณ 570 ปี หลังคริสต์ศาสนา คำว่าอิสลามหมายความว่า "การยอมรับ-ศานติ-และความสงบ" ผู้ที่นับถือศาสนาอิสลามเรียกว่าชาวมุสลิม.

สิ่งเคารพสูงสุด

คือเทพเจ้านามว่า "อัลเลาะห์" หรือ "อัลลาะห์" ที่เป็นเทพเจ้าสูงสุดที่ชาวมุสลิมเคารพนับถือ.

ศาสดา

คือพระมะหะมัด ซึ่งอ้างว่าตนเป็นศาสดาองค์สุดท้ายของพระเจ้า.

คัมภีร์

คือคัมภีร์กุรอาน มีความยาวประมาณ ๘0,000 คำ ซึ่งเชื่อกันว่าเป็นเทวโองการที่พระเจ้าทรงกระซิบสั่งให้ปิยะมะมัดมาสอนชาวโลก.

สรุปหลักคำสอน

ชาวมุสลิมจะมีความเชื่อ ๖ ประการ อันได้แก่

๑. ศรัทธาในพระอัลเลาะห์องค์เดียว
๒. ศรัทธาในพระมะหะมัดและศาสดาองค์ก่อนๆ
๓. ศรัทธาในคัมภีร์กุรอาน
๔. เชื่อมั่นว่ามีเทพนำคำสอนจากพระเจ้ามาสู่ปิยะมะมัด
๕. เชื่อมั่นในวันพระเจ้าพิพากษาโลก หรือวันสิ้นโลก(เหมือนศาสนาคริสต์)
๖. เชื่อมั่นว่าสภาวะของโลกและชีวิต เป็นไปตามเจตจำนงของพระอัลเลาะห์

จุดหมายสูงสุด

คือการได้กลับไปอยู่กับพระเจ้าในวันรันดร เหมือนศาสนาคริสต์

ความเชื่อและหลักปฏิบัติ

ศาสนาอิสลามนี้สืบทอดคำสอนมาจากศาสนายูดาห์และศาสนาคริสต์ จึงมีหลักความเชื่อพื้นฐานคล้ายๆกับศาสนาคริสต์ ส่วนหลักปฏิบัตินั้นจะเคร่งครัดกว่า เช่นจะประชุมสวดมนต์ใหญ่ทุกวันศุกร์ ,ไม่ดื่มสุรา, ไม่กินเนื้อสุกร,ชายจะต้องขริบปลายหน้หุ้มปลายอวัยวะเพศ เป็นต้น.

ส่วนหลักปฏิบัติโดยทั่วไปมีอยู่ ๕ ประการคือ

๑. ประกาศปฏิญาณตนว่ามีศรัทธาเชื่อมั่นในพระอัลเลาะห์และพระศาสดามะหะมัด
๒. การสวดมนต์ หรือละหมาด ซึ่งจะต้องทำวันละ หรือ 5 ครั้ง

๓. การบริจาคทาน เพื่อสังคมสงเคราะห์

๔. การถือศีลอดเป็นเวลา 1 เดือนในรอบ 1 ปี คือจะอดอาหารและน้ำตั้งแต่พระอาทิตย์ขึ้นจนถึงตกดิน

๕. การทำพิธีฮัจญ์ คือการไปแสวงบุญที่นครเมกกะ เพื่อจุมพิตศิลาดำที่ถือว่าศักดิ์สิทธิ์

นิกาย

นิกายที่สำคัญมี ๔ นิกาย ได้แก่

๑. นิกายซุนนี นิกายนี้มีอยู่ในทุกประเทศที่นับถือศาสนาอิสลาม

๒. นิกายชีอะห์ นิกายนี้เรียกประมุขของรัฐว่า "อิหม่าม"

๓. นิกายคาวาริจ นิกายนี้เป็นนิกายแรกในศาสนาอิสลาม

๔. นิกายซุฟี นิกายนี้ยึดมั่นในพระอัลเลาะห์เป็นสำคัญ

ประเทศที่นับถือ

มีผู้นับถือมากในประเทศทางตะวันออกกลาง และประเทศปากีสถาน, อินเดีย, อินโดนีเซีย, มาเลเซีย, และมีประปรายในประเทศอื่นทั่วโลก.

ผู้สืบทอด

ศาสนาอิสลามไม่มีนักบวช มีแต่อิหม่ามที่ทำหน้าที่เป็นผู้นำและสั่งสอน

วันสำคัญ

สถานที่สำคัญ

คืออาคารรูปสี่เหลี่ยมสร้างด้วยหิน ตั้งอยู่บนเขาบริเวณหุบเขาเมกกะ บริเวณเมืองกาบา ประเทศซาอุดีอาระเบีย

NOTE

ศาสนาพราหมณ์ - ฮินดู

ศาสนาฮินดูเป็นศาสนาเก่าแก่ของชาวอารยัน กำเนิดขึ้นที่ประเทศอินเดียก่อนศาสนาอื่นๆ โดยมีพราหมณ์เป็นผู้สั่งสอนและประกอบพิธีกรรมจึงเรียกกันว่าเป็นศาสนาของพราหมณ์ หรือศาสนาพราหมณ์.

สิ่งเคารพสูงสุด

ศาสนาฮินดูเป็นศาสนาประเภทเทวนิยมคือเคารพยอมรับเรื่องเทพเจ้าเป็นสิ่งสูงสุด โดยเทพเจ้า ๓ องค์ที่ชาวฮินดูให้ความเคารพสูงสุดอันได้แก่

๑. พระพรหม ที่เป็นเทพเจ้าผู้สร้างหรือให้กำเนิดทุกสิ่งในเอกภพขึ้นมา

๒. พระวิษณุ หรือพระนารายณ์ ที่เป็นเทพเจ้าผู้ปกป้องรักษา

๓. พระอิศวร หรือพระศิวะ ที่เป็นเทพเจ้าผู้ทำลาย

เทพเจ้าทั้ง ๓ องค์นี้รวมเรียกว่า ตริมุรติ ที่เป็นเทพเจ้าสูงสุด แต่ชาวฮินดูยังนับถือเทพเจ้า

รองลงมาอีกมากประมาณ ๓๐๐ ล้านองค์.

ศาสนา

ศาสนาฮินดูไม่มีศาสนาเพราะสืบทอดกันมานานจนไม่รู้ว่ามีใครเป็นผู้สั่งสอนคนแรก แต่มีฤาษีและพราหมณ์เป็นผู้สั่งสอนและพัฒนาหลักคำสอนสืบทอดกันมาเรื่อยๆ

คัมภีร์

คัมภีร์ของศาสนาฮินดูเก่านั้นมีอยู่ ๔ คัมภีร์คือ

๑. คัมภีร์ฤคเวท เป็นคัมภีร์สำหรับใช้สวดสรรเสริญพระเจ้า

๒. คัมภีร์ยชุรเวท เป็นคัมภีร์รวบรวมบทร้อยกรองใช้ในพิธีบูชาในศาสนา

๓. คัมภีร์สามเวท เป็นคัมภีร์รวบรวมบทสวดมนต์สำหรับประกอบพิธีกรรมต่างๆของประชาชนทั่วไป

๔. คัมภีร์อาถรรพเวท เป็นคัมภีร์เวทมนต์คาถา

คัมภีร์เหล่านี้เรียกว่า คัมภีร์พระเวท แต่ต่อมาได้เกิดคัมภีร์อุปนิษัตขึ้นอีก ซึ่งเป็นคัมภีร์ที่กล่าวถึงเรื่องธรรมชาติของจักรวาลและวิญญาณมนุษย์ อันส่งผลกระทบถึงความคิดและการดำเนินชีวิตของชาวอินเดียอย่างมาก.

สรุปหลักคำสอน

คำสอนสำคัญในคัมภีร์อุปัชฌายะนั้นสรุปได้ ๕ เรื่องคือ

๑. ปริมาณัน หรือ พรหม คือวิญญาณหรือตัวตนดั้งเดิม หรือใหญ่ ที่เที่ยงแท้ถาวร เป็นหนึ่งและอมตะ
๒. อาตมัน หรือจิตตมัน คือส่วนย่อยของปริมาณันหรือพรหมที่แยกออกมาอยู่ในแต่ละบุคคล
๓. การกลับไปรวมกับปริมาณันหรือพรหมได้นั้นคือการพ้นทุกข์ไม่ต้องเวียนว่ายตายเกิดอีก
๔. จิตตมันจะกลับไปรวมกับปริมาณันได้นั้น ผู้มันจะต้องบำเพ็ญกิริยา ประกอบพิธีต่างๆจนบรรลุถึงโมกษะ (หลุดพ้นจากอตตตา) จิตตมันก็จะกลับไปรวมกับปริมาณันได้.
๕. เรื่องกฎแห่งกรรม คือสอนว่ากรรมเป็นเครื่องกำหนดของชีวิตในภพหน้า กล่าวคือใครทำสิ่งใดในชาตินี้ ย่อมได้สิ่งนั้น ในชาติหน้า

หลักความเชื่อที่สำคัญ

คำสอนในคัมภีร์อุปัชฌายะนั้นเองที่ทำให้เกิดความเชื่อเรื่องวิญญาณเวียนว่ายตายเกิด และเรื่องนรกได้ดิน สวรรค์บนฟ้า ฟ้า สาง เทวดา ต่างๆขึ้นมา รวมทั้งเรื่องอวตารของพระนารายณ์ที่เกิดมาเพื่อช่วยโลก เช่น อวตารมาเป็นพระรามเพื่อฆ่ายักษ์ หรือแม่เรื่อง อวตารมาเป็นพระพุทธเจ้า เพื่อสอนพวกอสูร ผิดๆจะได้ไม่มีฤทธิ์เดช จะได้กำจัดได้ง่าย เป็นต้น นี่เองที่ทำให้ผู้ที่ไม่รู้จักพุทธศาสนาอย่างถูกต้องก็จะเชื่อกันว่าพุทธศาสนานั้นแยกออกมาหรือเป็นเพียงสาขาหนึ่งของศาสนาฮินดูเท่านั้น ซึ่งความเชื่อนี้ก็เข้าไปปะปนอยู่ในคำสอนของพุทธศาสนาในระดับศีลธรรมเต็มไปหมด และก็ยังเป็นสาเหตุสำคัญที่ทำให้พุทธศาสนาสูญหายไปจากอินเดียอีกด้วย

นิกาย

นิกายใหญ่ๆของศาสนาฮินดูมีอยู่ ๖ นิกายคือ

๑. นิกายไวษณะ ซึ่งนับถือพระวิษณุเป็นเทพเจ้าสูงสุด
๒. นิกายไศวะ ซึ่งนับถือพระศิวะเป็นเทพเจ้าสูงสุด (พวกนี้เรียกว่าพวกลึงค์ยัตติซึ่งนิยมพกลึงค์เล็กๆคาดไว้ที่เอว)
๓. นิกายศักดา ซึ่งพวกนี้นับถือลักษณะสตรีเพศคือนับถืออมหะสิของพระวิษณุ คือเจ้าแม่กาลี ในฝ่ายที่ดูร้าย
๔. นิกายคณพัทยะ ซึ่งนับถือพระคณเศทิมิเศียรเป็นช้าง
๕. นิกายสรภัทระ ซึ่งนับถือบูชาพระอาทิตย์เป็นเทพเจ้าสูงสุด

๖. นิภายสมารณะ ซึ่งเป็นนิภายใจกว้างนับถือเทพเจ้าทุกองค์.

จุดหมายสูงสุด

จุดหมายสูงสุดของศาสนาฮินดูก็คือการได้กลับไปรวมอยู่กับพรหมหรือปรมาตมัน ซึ่งไม่ต้องเวียนว่ายตายเกิดให้เป็นทุกข์อีกต่อไป ส่วนจุดหมายรองลงมาก็คือการได้ขึ้นสวรรค์เสพสุขอยู่กับนางฟ้าบนสวรรค์นานๆโดยไม่ต้องทำงาน.

ความเชื่อและหลักปฏิบัติ

ชาวฮินเดียนั้นจะมีการแบ่งผู้คนออกเป็นพวกๆหรือวรรณะตามความเชื่อจากศาสนาฮินดูคือ

๑. วรรณะพราหมณ์เป็นวรรณะสูงสุด ได้แก่พวกผู้ประกอบพิธีกรรมต่างๆ
๒. วรรณะกษัตริย์ ได้แก่พวกกษัตริย์ผู้ปกครองบ้านเมือง
๓. วรรณะแพศย์ ได้แก่พวกพ่อค้า ช่างฝีมือ
๔. วรรณะศูทร ได้แก่พวกคนใช้

ชาวฮินเดียนั้นจะยึดถือเรื่องวรรณะกันมาก ถ้าใครแต่งงานกันต่างวรรณะ ลูกออกมาจะเป็นพวกจัญทาล ซึ่งเป็นคนชั้นต่ำสุดที่สังคมรังเกียจ ส่วนวรรณะพราหมณ์ที่ถือว่าเป็นวรรณะสูงสุดเพราะเขาถือว่าพราหมณ์เกิดมาจากพรหม. หลักปฏิบัติของศาสนาฮินดูนั้นก็ยึดถือศีลธรรมอยู่มากมาย แต่เน้นไปที่การบูชาเทพเจ้าที่ตนนับถือ และยังมีความอดทนที่จะรับความทุกข์ยากโดยไม่คิดจะปรับปรุงแก้ไข เพราะถือว่านี่เป็นกรรมของตนหรือเป็นพรหมลิขิตไม่สามารถหลีกเลี่ยงได้ ไม่มีใครจะมาช่วยเหลือได้ จึงทำให้เกิดความนิ่งดูดายหรือใจดำไม่ค่อยจะมีใครช่วยเหลือใคร เพราะถือว่าเป็นกรรมของเขาเองที่ทำให้ไว้ในชาติก่อน ส่วนคนที่ไปช่วยก็ช่วยเพราะอยากให้เห็นมีสภาพชีวิตที่ดีขึ้น ไม่ได้ช่วยเพราะความสงสารอย่างแท้จริง.

ประเทศที่นับถือ

ปัจจุบันศาสนาฮินดูจะมีผู้นับถือมากเฉพาะในประเทศอินเดีย และยังมีผู้ที่ทรมานร่างกายหรือบ้ำเพ็ญทุกรกิริยาเพื่อให้บรรลุถึงโมกษะอยู่ด้วย แต่ก็มีผู้นับถือประปรายอยู่ในประเทศต่างๆทั่วโลก และนิยมเรียกกันว่าศาสนาพราหมณ์

ประเพณี

ศาสนาฮินดูมีประเพณีต่างๆมากมาย ส่วนมากเป็นประเพณีบูชาเทพเจ้า เช่นการฆ่าสัตว์บูชาโยคีต่อเจ้าแม่กาลี ซึ่งบางครั้งก็มีการฆ่ามนุษย์เพื่อบูชาโยคีเพราะเชื่อว่าเทพเจ้าจะพอใจและดลบันดาลให้ความหายหน้าหรือโรคระบาดหายไป

ผู้สืบทอด

ศาสนาฮินดูจะมีพราหมณ์ เป็นผู้ผูกขาดการประกอบพิธี และทำหน้าที่สั่งสอน และจะมีการเรียนพระเวทหรือศึกษาคัมภีร์พระเวท ถ้าใครเรียนจบถือว่าเก่งมาก จนเกิดประเพณีว่าผู้หญิงจะต้องไปสว่ขอ

ผู้ชายมาแต่งงานเพราะว่าผู้ชายมีค่าสูงส่ง โดยผู้จบพระเวทจะสามารถประกอบพิธีทำให้มีรายได้งาม
อย่างเช่นถ้าใครจะให้ญาติที่ตายไปแล้วได้ขึ้นสวรรค์จะต้องนำทรัพย์หรือของมีค่า เช่นโค มาให้พราหมณ์
มากๆ เพื่อพราหมณ์จะได้สวดส่งวิญญาณของญาตินั้นให้ขึ้นสวรรค์ ถ้าใครยากจนก็ไม่มีทางได้ขึ้นสวรรค์ .

วันสำคัญ

สถานที่สำคัญ

สถานที่สำคัญแห่งหนึ่งอยู่ที่เมืองพาราณสี ที่ตั้งอยู่ที่ฝั่งของแม่น้ำคงคาที่เรียกว่า กาลี ซึ่งคนที่
เคร่งครัดในศาสนาฮินดูทุกคนจะต้องตั้งนมาตายที่วงกลมศักดิ์สิทธิ์ที่มีรัศมีประมาณ ๑๐ ไมล์จากจุด
ศูนย์กลางของตัวเมืองที่เรียกว่าปัญจะโกลี ซึ่งผู้คนจะมาแสวงบุญกันที่นี่ให้มากครั้งเท่าที่จะทำได้ และลง
อาบน้ำในแม่น้ำคงคาที่ถือว่าศักดิ์สิทธิ์ชำระล้างบาปได้ ดังนั้นเมื่อมีคนตายจึงนิยมนำมาเผาที่บริเวณนี้และ
ทิ้งศพลงแม่น้ำคงคา จนทำให้เมืองนี้เป็นเมืองที่เศร้าโศกตลอดกาล เพราะมีแต่งงานศพและควีนลอยโงม
อยู่ตลอดเวลา สถานที่ศักดิ์สิทธิ์อีกแห่งหนึ่งคือเมืองมธูรา ที่เป็นเมืองสำคัญศักดิ์สิทธิ์ของนิกายไวษวะที่
ตั้งอยู่บนฝั่งแม่น้ำยมนา ที่ถือว่าเป็นบ้านเกิดของพระกฤษณะ เมื่อถึงเทศกาลจะมีนักแสดงบุญมาที่เมืองนี้
และมีพิธีฟ้อนรำให้เกียรติแก่พระกฤษณะ ซึ่งนอกจากสถานที่สำคัญทั้งสองแห่งนี้แล้วยังมีศูนย์กลางทาง
ศาสนาอีกหลายแห่ง.

NOTE